

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO SEKTORIAUS ATSKAITOMYBĖS ĮSTATYMO
NR. X-1212 PAKEITIMO ĮSTATYMO IR SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PAKEITIMŲ PROJEKTŲ
(TAP NR. 19-2122(2); 19-2123(2); 19-2124(2); 19-2125(2); 19-2126(2); 19-2127(2); 19-2128(2); 19-
2129(2); 19-2130(2); 19-2131(2); 19-2132(2); 19-2133(2); 19-2134(2); 19-2135(2); 19-2136(2)) (TAIS
NR. 19-10288(3); 19-10300(3); 19-10291(3); 19-10296(3); 19-14996(2); 19-10298(3); 19-10290(3); 19-
10301(3); 19-10295(3); 19-10299(3); 19-10292(3); 19-10294(3); 19-10289(3); 19-10297(3); 19-10293(3))**

2020-02-19 Nr. NV-474

Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: esant poreikiui peržiūrėti ir atnaujinti Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo (VSAĮ) nuostatas (įstatymas buvo priimtas 2007 m.), įgyvendinant Valstybės kontrolės rekomendacijas, nuo 2020 m. sausio 1 d. atsirandant naujai veiklai viešajame sektoriuje – pensijų anuitetų mokėjimams, siūlomi pakeitimai, kuriais siekiama:

- Sudaryti sąlygas rengti tokios apimties nacionalinį ataskaitų rinkinį, kuris apimtų visus valdžios sektoriaus subjektus;
- Nustatyti, koks subjektas, kokias terminais rengs, teiks ir skelbs ataskaitų rinkinį apie pensijų anuitetų mokėjimo veiklą, ir instituciją, kuriai šis rinkinys turės būti teikiamas;
- Suvienodinti atskaitomybės terminus, kartu derinant su Vyriausybės vykdomu strateginio valdymo sistemos tobulinimu ir parengtu Strateginio valdymo įstatymo projektu, kad Vyriausybė atsiskaitytų Seimui vienu metu, kartu teikdama ir audituotus valstybės finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, ir valstybės pažangos ataskaitą. Įpareigoti Valstybės kontrolę nustatyti, ar veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis.

Dabartinė situacija:

- Viešojo sektoriaus ir valdžios sektoriaus apimtis yra skirtinga (viešasis sektorius nėra lygus valdžios sektoriui, pavyzdžiui, prie valdžios sektoriaus šiuo metu nepriskiriami 82 pelno nesiekiantys subjektai) iš esmės dėl VSAĮ nustatytų subjekto priskyrimo prie viešojo sektoriaus kriterijų, todėl nacionalinio, valstybės metinių ataskaitų rinkinių informacija negali būti naudojama fiskaliniams rodikliams skaičiuoti ir sprendimams priimti rengiant kitų metų valstybės biudžeto projektą;
- Nuo 2020 m. sausio 1 d. atsiranda nauja veikla viešajame sektoriuje – pensijų anuitetų mokėjimams. Šios veiklos atskaitomybė nėra reglamentuota;
- Dėl skirtingų atskaitomybės terminų Vyriausybė atsiskaito Seimui kelis kartus teikdama skirtingas ataskaitas: iki kovo 31 d. teikiama Vyriausybės veiklos ataskaita, o valstybės metinių ataskaitų rinkinys – iki spalio 10 d. Toks fragmentiškas atsiskaitymas nerodo viso Vyriausybės veiklos rezultatų vaizdo, audito metu nėra patikrinama, ar veiklos ataskaitoje pateikta finansinė informacija atitinka finansinių ataskaitų duomenis.

Projekto esmė:

- Sudaryti sąlygas rengti tokios apimties nacionalinį ataskaitų rinkinį, kuris apimtų visus valdžios sektoriaus subjektus.
Viešojo sektoriaus ir valdžios sektoriaus apimtis yra skirtinga, todėl nacionalinio, valstybės metinių ataskaitų rinkinių informacija negali būti naudojama fiskaliniams rodikliams skaičiuoti ir sprendimams priimti rengiant kitų metų valstybės biudžeto projektą. Siūlomi pakeitimai leis į valstybės metinių ataskaitų rinkinį ir nacionalinį metinių ataskaitų rinkinį įtraukti viso valdžios sektoriaus duomenis, tai sudarys sąlygas nacionalinio finansinio ataskaitų rinkinio informaciją naudoti ir statistikos tikslais;

- Nustatyti, koks subjektas, kokias terminais rengs, teiks ir skelbs ataskaitų rinkinį apie pensijų anuitetų mokėjimo veiklą, ir instituciją, kuriai šis rinkinys turės būti teikiamas.
Nuo 2020 m. sausio 1 d. atsiranda nauja veikla viešajame sektoriuje – pensijų anuitetų mokėjimams. Šios veiklos atskaitomybė nėra reglamentuota. Siūloma nustatyti, kad Pensijų anuitetų fondo metinių ataskaitų rinkinys, kurį parengs Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, bus teikiamas Vyriausybei ir Seimui atskirai, nekonsoliduojant į valstybės socialinių fondų bendrąjį metinių ataskaitų rinkinį. Šiuo siūlymu siekiama išvengti galimų kelių išteklų fondų sąsajų ir siekiant, kad nei politikų, nei visuomenės neklaidintų pensijų anuitetų fondo veiklos rezultatas. Valstybės kontrolei Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinys turės būti pateiktas iki balandžio 1 d., Vyriausybei iki gegužės 15 d., o Seimui iki gegužės 25 d.;
- Suvienodinti atskaitomybės terminus, kartu derinant su Vyriausybės vykdomu strateginio valdymo sistemos tobulinimu ir parengtu Strateginio valdymo įstatymo projektu, kad Vyriausybė atsiskaitytų Seimui vienu metus, kartu teikdama ir audituotus valstybės finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, ir valstybės pažangos ataskaitą. Įpareigoti Valstybės kontrolę nustatyti, ar veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis.
Dėl skirtingų atskaitomybės terminų Vyriausybė atsiskaito Seimui kelis kartus teikdama skirtingas ataskaitas: iki kovo 31 d. teikiama Vyriausybės veiklos ataskaita, o valstybės metinių ataskaitų rinkinys – iki spalio 10 d. Toks fragmentiškas atsiskaitymas nerodo viso Vyriausybės veiklos rezultatų vaizdo, audito metu nėra patikrinama, ar veiklos ataskaitoje pateikta finansinė informacija atitinka finansinių ataskaitų duomenis.

Išsamūs paaiškinimai dėl projektais siūlomų minėtų ir kitų pakeitimų pateikiami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo aiškinamajame rašte.

VSAĮ ir lydimieji teisės aktai įsigalioję ir jų nuostatos su išimtimis, įvardintomis projekto aiškinamajame rašte, būtų taikomos pradedant 2022 m. sausio 1 d., ataskaitų rinkiniai pagal šiuos įstatymus būtų rengiami ir teikiami už 2022 ir vėlesnius metus.

Finansų ministerija nurodo, kad įgyvendinant įstatymus apskaitos informacinėms sistemoms pritaikyti reikės apie 120 tūkst. eurų.

Derinimas: ankstesnis projektų teikimas buvo grąžintas rengėjams įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. gruodžio 20 d. išvadoje Nr. NV-3621 pateiktas pastabas.

Finansų ministerija nurodo, kad Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos suderintos darbo tvarka. Antrinėje išvadoje Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektams turi techninio pobūdžio pastabų.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektai susiję su Vyriausybės vykdomu strateginio valdymo sistemos tobulinimu.

Dalykinio vertinimo išvada: pažymėtina, kad projektų svarstymas Seime numatytas 2020 m. kovo mėn. Siūloma projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio **B** dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.